

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1089941/1

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב אליעזר איגרא, הרב שלמה שפירא, הרב ציון לוז-אילוז

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד פרי אל ברוורמן)

הנדון: פרשנות הסכם גירושין והחלטות בית הדין בעניין מחילת כתובה

פסק דין

לפנינו ערעור על החלטות בית הדין האזורי מיום ד' בתמוז תשע"ו (10/07/2016) ומיום כ' בתמוז תשע"ו (26/07/2016), שלפיהם מחויב המערער לשלם למשיבה סך 18,000 ש"ח בשישה תשלומים, בהתאם לאמור בסעיף 3(א) להסכם הגירושין. לטענת המערער הוא פטור מהם, ושגה בית הדין האזורי בהחלטתו.

טיעוני המערער בנויים על שניים. האחד הוא הסתירה, לכאורה, המצויה בהסכם הגירושין שקיבל תוקף פס"ד מבית המשפט לענייני משפחה ביום כ"ג בתשרי תשע"ו (06/10/2015), כאשר בסעיף 3(ח) להסכם נאמר: "עם כניסתו לתוקף של פרק הגירושין תותר האישה על כתובתה". לטענתו, האמור בסיפא של ההסכם הוא הגובר. השני הוא סעיף ג' להחלטת בית הדין מיום ו' בכסלו תשע"ו (18/11/2015) בתיק 1051239/1, ש"לכאורה" אומרת מפורשות שהמשיבה מחלה על כתובתה. לטענת המערער הכוונה היא למחילת האישה על הסכום הנ"ל, שהוא הוא הסכום הנקוב בכתובה.

בנימוקים לדחיית הערעור שלהלן, נתייחס לכל אחד מהטיעונים בנפרד.

א. הסתירה לכאורה בהסכם הגירושין

בסעיף 3(א) להסכם הגירושין נאמר בזה הלשון:

"מוסכם על הצדדים כי היה ויתגרשו, יעביר [הבעל] ל[אישה] סך של 18,000 ש"ח עבור כתובתה ב-6 תשלומים שווים ביום סידור הגט וקבלת הגט על ידי [האישה]".

ואילו בסעיף 3(ח) להסכם הגירושין נאמר בלשון זו:

"עם כניסתו לתוקף של פרק הגירושין עפ"י הסכם זה, תותר האישה על מזונותיה וכתובתה בכפוף לקבלת כספי הכתובה וההלואה וקבלת הגט".

הדברים לכאורה סותרים. מהאמור בסעיף 3(א) משתמע שבמסגרת ההסכם המערער מתחייב לשלם למשיבה עם הגירושין עבור הכתובה סך 18,000 ש"ח כדבר מוסכם וסגור, ואילו בסעיף 3(ח) האישה מצהירה שעם הגירושין היא תותר על כתובתה. למען הסר ספק, אילו

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הסכום הנקוב בכתובה היה שונה מהסכום המדובר, הייתה נפתרת הבעייתיות שבסתירה הנ"ל, והיינו מפרשים את ההתחייבות שבסעיף 3(א) כתחליף לחיוב שמקורה בכתובה. אבל דא עקא, סכום זה הוא הסכום הנקוב בכתובה, אז אם הבעל התחייב בסכום זה, מה משמעות יש למחילת האישה על כתובתה? ! על סמך סתירה זו טוען המערער שהאמור בהחלטת בית הדין המקורית מיום י"ז בחשון תשע"ז (18/11/2016), שהאישה מחלה על כתובתה, נשען על סעיף 3(ח) בהסכם, ובעצם משמיט את החיוב של המערער. בית הדין האזורי נתן את הבהרתו ל"סתירה מדומה" זו בהחלטתו מיום ז' באב תשע"ו (11/08/2016). תמצית הדברים היא ש"החיובים והפטורים, הזכויות והחובות, וכו', בין הצדדים, הינן בהתאם להסכם הגירושין שקיבל תוקף פס"ד בביהמ"ש, בלבד".

בדרך אגב, נאמר שלדעתנו שמלבד מה שהסמכות לפרש את ההסכם נתונה לבית הדין, על אף שההסכם קיבל תוקף פס"ד מבית המשפט לענייני משפחה, הרי שמאחר ומדובר בסעיפים המתעסקים בכתובה, לבית המשפט לא קיימת הסמכות לפרש את הסעיפים הללו ככל שהם נוגעים לחיוב כתובה ובפרטי דינים הקשורים בה, שיכולים לשנות את הפרשנות בסעיפים הללו. הסמכות לדון בחיוב כתובה נתונה באופן בלעדי לבית הדין, וכך גם בפרשנות לסעיפים הנוגעים לחיוב זה, וטוב עשה בית הדין שלא הפנה את הצדדים לקבלת הפרשנות מבית המשפט.

מכל מקום, פרשנותו של בית הדין האזורי, עולה בקנה אחד עם אחד מהעקרונות החשובים שבפרשנות של חוזים והסכמים, שלעולם נעדיף את הפרשנות המקיימת את מכלול ההסכם על פני הפרשנות המבטלת את חלקו. עיין בשו"ת מהר"ם מרוטנבורג הובאה בתשובות מיימוניות (סוף ספר משפטים סי' ט), ובשו"ת הרא"ש (כלל פד סי' ב), וכך פסק השולחן ערוך (ח"מ סי' מב סעיף ה), ועיין בסמ"ע (שם ס"ק י) שהדברים נכונים אפילו אם הקיום הוא בדוחק מכל מקום מקיימים, ואף לדעת הש"ך (שם ס"ק ט) שפקפק בזה, זהו רק כאשר מדובר בדוחק רב, עיין היטב בש"ך, מה שלא מתקיים בנדון שבפנינו, וככל המבואר. ולכן, לדעתנו לא נמצא פגם בפרשנות שמצדיק את הערעור בעניין זה.

נוכל להוסיף, שייתכן שמאחר ובהסכם עולים מחויבויות כספיות נוספות, כוונת הצדדים הייתה למקד את הסכום הכספי הנקוב בכתובה, ככזה שסוגר את החיובים הכספיים, גם אם הצדדים לא התכוונו לחיוב שמקורו בחיובו של הבעל בכתובה, ומבלי שעצם החיוב בכתובה עולה לדיון כלל, ומבלי שהצדדים מודעים לגורמים המחייבים או פוטרים את הבעל מהכתובה. במילים אחרות, הצדדים הצהירו שהבעל מתחייב בסך של 18,000 ₪ ונושא הכתובה עצמה לא יעלה לדיון. הביטוי "עבור הכתובה" כוונתו היא בתמורה לזה שהאישה לא תעלה את נושא הכתובה כלל לדיון. מחילת האישה על הכתובה במובן זה היא שהאישה לא תעלה את הכתובה לדיון בתמורה לזה שהיא תקבל 18,000 ₪. לא מן הנמנע לומר דבר נוסף, שגם פריסת התשלום לשישה חודשים שלא מוצא את מקומו כלל בחיוב הכתובה עצמה הוא חלק מוויתורה של האישה, שהרי בהפעלת הכתובה בסכום שכזה, לא היה מקום לפריסת התשלום כלל.

זאת ועוד, גם אם היינו מבקשים לאמץ בנוגע ל"סתירה המדומה" את חלקו האחרון של ההסכם, ולומר "תפוס לשון אחרון" שלפיו האישה מוחלת על כתובתה, וכמשמעות הפשוטה של ביטוי זה, ספק רב, אם לסעיף שכזה יש תוקף הלכתי מחייב. ההסכם המדובר אינו הסכם גירושין רגיל שנחתם בסמוך לגירושין אלא הסכם שלום בית ולחילופין גירושין, שמטרתו היא הצעת הצדדים לחיי זוגיות שלווים של שלום ורעות, אלא שחלק מההסכם כצופה פני עתיד, זה הסדרת היחסים הממוניים במקרה של גירושין. זאת אומרת, מיד אחרי החתימה על ההסכם ואישורו הצדדים פונים להמשך חיי הנישואין (לפחות לפרק זמן של ניסיון) ולא לגירושין. במצב שכזה מחילת האישה על כתובתה משמעה היא שחיי הנישואין כדמו"י יהיו ללא מחויבות

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הבעל בכתובה. מחילה שכזו אינה תקיפה כלל בהלכה, לפחות בכל הנוגע לעיקר הכתובה, וגם אם היה בית המשפט מאשר את המחילה הזו במודע (מה שלא קרה בנידון שלפנינו) אישור זה לא מעלה ולא מוריד. אין זה בתחום סמכותו של בית המשפט, שכידוע, הדיון בענייני הכתובה היא בסמכות ייחודית של בית הדין בלבד כחלק מ"ענייני נישואין וגירושין" בהתאם להוראת סעיף 1 לחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין), תשי"ג-1953: "ענייני נישואין וגירושין של יהודים בישראל אזרחי המדינה או תושביה יהיו בשיפוטם היחודי של בתי דין רבניים". וכפי שנתפרשו הדברים בפסקי דין רבים. כך שגם אם היה מדובר במחילה מפורשת, הרי שבמסגרת הסכם לשלום הבית, ספק רב, אם בית הדין היה מאשר מחילה שכזו.

והאמור נכון, גם אם לא הייתה התייחסות מפורשת לאפשרות של מחילה בכתובה עצמה, אבל בנדון שבפנינו הדברים פשוטים ומבוארים בנוסח הכתובה עצמה, שעליה חתם המערער עצמו בליל חופתו קבל עם ועדה. ואני מצטט את כתובת הצדדים (המצויה בתיק סידורי גיטין בתיק האיזורי) בתרגום מילולי: "ולא יפתנה ולא יסיתנה שתמחול את סך כתובתה לא כולה ולא מקצתה ולא שום תנאי מתנאי הכתובה ואם תמחול הרי המחילה הזאת בטילה מעכשיו כחרס הנשבר וכדבר שאין בו ממש". דברים ברורים ביותר. כמובן, המדובר רק למחילה במהלך הנישואין וכשפני הצדדים להמשך חיי הנישואין, ולא למקרה שבו הצדדים פונים לגירושין, שאז המחילה יכולה להיות לגיטימית מבחינה הלכתית. לפיכך, בנידון שבפנינו גם אם קיימת סתירה בסעיפי ההסכם (שאינן הכרח לזה כלל, כמבואר לעיל), נעדיף את הפרשנות המקיימת את הכתובה ולא את זו שמבטלת אותה, מאחר ולביטולה של הכתובה אין תוקף הלכתי כלל, וככל המבואר.

אבל גם ללא ההישענות על ההלכה, שלפיה לא ניתן למחול על הכתובה, וגם על האמור בכתובה עצמה, במקרה שלפנינו ניתן להגיע למסקנה זהה על סמך אומד דעת הצדדים. מדוע שהאישה תוותר מראש על ההתחייבות בכתובה, כשפניה לחיי נישואין ולא לגירושין כפי העולה מההסכם שבפנינו? ושמה ישנה הבעל את עורו, ויהפוך למי שיביא על האישה חיי סבל נוראים, האם גם אז תוותר על הפיצוי המגולם בכתובה?! האם ניתן להבין אדם שמוחל לחברו מראש על כל נזק שיעשה לו, "וכי בשופטני עסקינן"?! לכל היותר, היה ניתן להעמיד את המחילה בתוקפה רק במקרה שבו שהצדדים הגיעו למסקנה משותפת שאינם מתאימים, ובדעתם לפרק את החבילה בהסכמה הדדית. מה שאין כן, במקרה שבו הגירושין נכפים על האישה בשל התנהגותו של הבעל.

אשר על כן, לאור כל האמור, עילת הערעור סביב ההסכם המקורי, אין לה על מה להישען, ובית הדין דוחה אותה מכל וכל.

ב. החלטת בית הדין

עילת הערעור השנייה היא החלטת בית הדין, שממנה עולה לכאורה שהמשיבה מחלה על כתובתה.

נוסח ההחלטה כלהלן:

א. הצדדים התגרשו זמ"ז בגט פיטורין.

ב. ההסכם שבין הצדדים בעניניהם אושר וקבל תוקף של פס"ד בערכאה אחרת.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ג. אין תביעות נוספות של אחד הצדדים נגד השני והאישה מחלה על כתובתה.

גם עילה זו יש לדחותה. ראשית, גם ביחס להחלטה זו שלכאורה יש בה "סתירה מדומה" בין האמור בסעיף ב' להחלטה שבה מאשרים את האמור בהסכם, כאשר מסעיף 3(א) להסכם עולה, שהמערער מחויב בתשלום הכתובה, ואילו מסעיף ג' להחלטת בית הדין עולה שהאישה מחלה על כתובתה. גם ביחס ל"סתירה" זו, נכונה הפרשנות שנתנה ל"סתירה" שבהסכם, המבוארת לעיל. והלא אותו בית דין שפירש את ההסכם באופן המחייב את הבעל בתשלום הכתובה, וכמבואר לעיל, הוא זה שכתב את ההחלטה הזו. גם פה נפרש שהאמירה שהאישה מחלה על כתובתה משמעה, אמירה כוללת, שהאישה לא תפתח בהליך של תביעת כתובה על כל חלקיה ותנאיה (וכפי שפרשנו לעיל, ואף שבדרך כלל תביעת הכתובה מתמקדת בחיובו של הבעל בסך הנקוב בה).

שנית, אם נקבל את גרסת המערער שהאישה מחלה על כל חוב הכתובה, וכמשמעות המקובלת של האמירה "האישה מחלה על כתובתה" המצויה ברבים מפסקי הדין לגירושין, נצטרך לומר שקיימת סתירה בהחלטה עצמה. שהרי בסעיף ב' להחלטה מציין בית הדין את נתינת התוקף להסכם שבכלל זה התחייבותו של המערער לתשלום 18,000 ₪ עבור כתובתה, ושוב מובלט שמעבר לנ"ל אין לצדדים תביעות זה על זה, ומיד אחר כך אמירה שמבטלת את חיובו בסך הנ"ל. ואילו, כשנקבל את המשמעות המצמצמת את מחילת הכתובה לחיובים נוספים מכוח עצם הכתובה ולא לחיוב בסך הנ"ל נוכל לקיים את כל ההחלטה. בכל מקרה שמעין זה, לעולם נעדיף את הפרשנות המקיימת את מכלול ההחלטה מהפרשנות שמצריכה לבטל חלק ממנה, גם כאשר הפרשנות השנייה יותר מרווחת. כך מצאנו, בנוסף לאמור לעיל בנוגע לפרשנות חוזים, גם בפרשנות של תקנות, עיין שו"ת הרשב"א (ח"ג סי' שפו). כך שלעולם הפרשנות המקיימת עדיפה על פני זו שמבטלת, והוא הדין והוא הטעם בהחלטות של בית הדין. ובהגיונם של דברים נראה לומר, שמאחר והן החוזה והן התקנה נוסחו ונערכו על ידי גורם אחד, אין סיבה לומר שהוא חזר בו או לא שת ליבו, אלא אם כן יש הכרח שלא ניתן לפתרון אחר. היגיון זה נכון גם ביחס להחלטות בית הדין.

זאת ועוד, וייתכן שהוא העיקר, חלק מסמכותו של בית הדין בכל דיון שבא לפניו היא לפרש את החלטתו, גם אם פרשנותו היא דחוקה, וגם אם אלמלא פרשנותו היינו מפרשים את ההחלטה אחרת. מעשים בכל יום, שערכאה שיפוטית נדרשת לפרש את החלטותיה כלפי מוסדות אחרים, הנשענים על החלטותיה.

הצורך בהבלטת העניין הזה, הוא לדחות את טיעונו של המערער שהחלטת בית הדין בסעיף ג', שלפיה האישה מחלה על כתובתה, מקורה בכך שהצדדים ניהלו מו"מ בטרם יסודר הגט ובסמוך לו, שבסופו המערער הסכים לבסוף לסדר את הגט רק מכיוון שהמשיבה הסכימה למחול על הכתובה. משענת לכך מצא המערער בפרוטוקול הדיון בשורות 23-24, שם נכתב:

"לפני מסירת הגט, ביה"ד משוחח עם הצדדים".

"הצדדים מחליטים לבצע את סידור הגט".

לטענת המערער, השיחה עם הצדדים הייתה סביב מחילת האישה על הכתובה, ומאחר והאישה בשיחה זו הסכימה למחול על כתובתה, לכן זה נכתב בהחלטת בית הדין.

בטיעון זה "צלל המערער למים אדירים והעלה חרס בידו", והחרס הוא בדמות חיוב בהוצאות שיושגו עליו, שלהלן. לשמוע טיעון שכזה מפי המערער, שהינו עורך דין במקצועו, זה זלזול בהכשרתו המקצועית. האם ייתכן, ששינוי שכזה בעמדת הצדדים לא יבוא לידי ביטוי

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בפרוטוקול? ! עורך דין לא יאמר אותו בפני בית הדין, ולא יבקש מבית הדין לתעד את השינוי, וגם לדרוש מהמשיבה לחתום על השינוי בעמדתה בניגוד להסכם המפורש? ! אתמהא. האם לא ידוע לעורך דין ששינוי הסכם שנחתם ואושר בפני בית המשפט, דורש תיעוד בהסכם חתום ושגם יאושר בפני ערכאה שיפוטית. לנו ברור, שהשיחה עם הצדדים הייתה על האפשרות להימנע מסידור הגט וללכת לניסיון נוסף לשלום בית, התנהלות שמצויה ביותר באולמות בית הדין. הא ותו לא.

ראוי לציין שגם אם הייתה מוכחת מחילה מפורשת של המשיבה בדיבור בלבד, ללא קנין וללא חתימה על מסמך מחילה כל שהוא, ספק אם מחילה שכזו מועילה על פי הלכה. יש מהפוסקים שכתבו שאף שבדרך כלל מחילה לא צריכה קנין והיא חלה אף בדברים בלבד (שו"ע חו"מ סי' יב סעי' ח), במקום שהחייב הוא בשטר המחילה לא תועיל בדברים בלבד – יעויין ברמ"א (חו"מ סי' רמא סעי' ב), ובש"ך (שם ס"ק ד), ובמשנה למלך (פט"ז מהל' מלוה ולוה ה"א) ושער משפט (סימן קכ) – אבל לא ראינו צורך להרחיב בסוגיא זו במסגרת זו.

התמונה שעולה מהעיון בחומר שבתיק היא, שמה שפיתה וגירה את המערער להעלות טיעון משונה שכזה במסגרת הערעור, זה נוסח ההחלטה של בית הדין, שנראית כבעייתית. במקרה שכזה, הדרך ההלכתית והחוקית היא להידרש לפרשנותו של בית הדין שנתן את ההחלטה ולא לפתח ספקולציות, שאולי יצליחו. כך אכן עשה בית הדין האזורי בהחלטתו מיום ז' באב תשע"ו (11/08/2016) שפירש את דברי עצמו, וכנ"ל. בשאלת הפרשנות הנכונה להחלטה ומה שהביא אליה, אין לנו אלא פרשנותו של בית הדין שנתן את ההחלטה, והיא גוברת על כל פרשנות אחרת. איננו עוסקים בפרשנות של בית הדין למסמך שנכתב על ידי אחרים אלא למה שנכתב על ידי בית הדין עצמו, וככל שיבואר להלן.

באשר לנאמנותו של דיין לומר מה פסיקתו, כשהפסק נאמר בעל פה או לפרש פסק דין שנכתב על ידו, הכלל ההלכתי הוא שכל זמן שבעלי הדינים מצויים לפניו הוא נאמן לומר מה פסק וכיצד לפרש את פסקו¹. אבל לאחר שהצדדים סיימו ועזבו את הדיון, הרי שהדיין הוא כמו כל עד אחד, ואין לו עדיפות על פני אדם אחר, אם יכחישו אותו. ואם יבואו שני עדים ויאמרו שפסק אחרת או יאמרו שמאחר ונכחו בשעת הפסק ויפרשו על סמך נוכחותם בשעת הפסק את האמור בפסק אחרת מהדיין הם יהיו נאמנים ולא הוא, שדבריו כעד אחד מול שנים². כך מפורש בקידושין (דף עד ע"א) ובשו"ע (חו"מ סי' כג סעיף א). אולם, זה רק אם מדובר בדיין יחיד. כאשר מדובר בשני דינים או יותר, נאמנותם גוברת על נאמנות של אחרים שלא שמשו כדיינים באותו פסק ועל אף שנכחו בכל מהלך הדיון, שתולים את הטעות בעדים ולא בדיינים, מאחר והם אלו שנתנו את הפסק. כך כתבו הטור (חו"מ סי' כג) והשו"ע (שם), ומקורם בשו"ת הרא"ש (כלל ו סי' טו). ובלשון המהרי"ט בתשובותיו (ח"א סי' קמא): "שהם מרי דעובדא".

החידוש שיש בהלכה זו של נאמנות הדיין, הוא בתרתי. האחד, שגם אם פירוש הדיינים בפסק הוא דחוק הם נאמנים, ובתנאי שהוא יכול להתפרש בלשון הפסק, ואינו סותר אותו, כך כתב בשו"ת לחם רב (סי' פו), והובא בהגהת כנה"ג לטור (סי' כג אות יח). ואמנם, בש"ך (שם ס"ק ח) הביא בשם שו"ת מהר"י בן לב (סי' קטז) שכאשר הפירוש הוא דחוק, צריך עיון אם הדיין נאמן,

¹ ואין חילוק בין מהו הפסק כשנאמר בעל פה, לבין פירושו של הפסק, כמש"כ המהריב"ל הובא להלן.

² אמנם, רבים כתבו שכל ההגבלה לנאמנותו של דיין רק בעודם לפניו זה לומר מהו הפסק, אבל לפרש פסק כתוב נאמן לעולם, יעויין שו"ת מהריב"ל (ח"ג סוף סי' קיט) ש"ך (שם ס"ק י) ובנתיבות (שם חידושים ס"ק י), ובשו"ת מהר"ם בריסק (סי' נ). כך יש כתבו שאם פירושו של הדיין מסתבר על פי אומדן הדעת נאמן הוא לעולם, אף שבעלי הדין כבר אינם לפניו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

וכך נראה גם מדברי בעל ערוך השולחן (סי' כ"ג סעי' ג). אבל יעויין בפתחי תשובה (שם ס"ק ד) שהביא בשם שו"ת פנים מאירות (ח"ב סי' קעה), שכאשר מדובר בשני דיינים נאמנים גם באופן שכזה. השני הוא, שעל אף שהיה מקום לחשוש שהדיינים נוגעים בדבר, ויהיה להם אינטרס להעניק לפסק את הפרשנות שנתנו, איננו חוששים לכך. כך כתב בשו"ת הרא"ש (שם). ועיין בש"ך (שם ס"ק ז) שהביא בשם הב"ח שכתב לא כך בדעת הראב"ה, והש"ך דחה את דבריו, בלשון ש"אין להעלות על הדעת כן, שלא יהיו נאמנים".

סוף דבר, גם טיעון זה של המערער שהחלטת בית הדין תומכת בגרסתו שהמשיבה מחלה על כתובתה אין לה מה להישען, הן בשל ההסתברות שהחלטת בית הדין היא בהתאם לאמור בהסכם הגירושין, הן שהפרשנות שמצמצמת את האמירה שהאישה מחלה על כתובתה מקיימת את סעיפים ב' וג' להחלטה ללא שנצטרך לראות בהם כסותרים אלו את אלו, והן בשל הפרשנות שנותן בית הדין להחלטתו ואין מוסמך יותר ממנו לפרש את דברי עצמו.

בהמשך לדחיית הערעור, ולאור הזמן הרב שעבר מאז החיוב המקורי, לדעתנו, על המערער לשלם את כל הסכום, קרי 18,000 ₪, בתשלום אחד ולא בשישה תשלומים, שכן אלמלא הליך הערעור (הלא מוצדק), והעיכוב בתשלומים, היו ששת החודשים מסתיימים מזמן.

בשולי הנימוקים אומר, לדעתי, מה שנגלה לנגד עינינו זהו ערעור סרק, כאשר המערער במניפולציה שהתבססה על ניסוח לשוני משובש של הסכם הגירושין, וייתכן שגם על נוסח ההחלטה של בית הדין מתאריך י"ז בחשון תשע"ז (18/11/2016), שאינה ברורה דיה, בדה מלבדו תרחיש דמיוני של ניהול מו"מ לוותר המשיבה על הסך המדובר, והכל מתוך הרצון (הרצון לגיטימי אך לא הדרך) להחזיר את הגלגל אחורנית, תוך כדי זה שהוא משתמש בבמת בית הדין הגדול. דרכי החיזור של המערער אחרי המשיבה צריכים למצוא אפיק אחר, ולא בהליך שיפוטי.

האמור בפסקה זו, אף הוא מצטרף להצדקה להטיל על המערער חיוב בהוצאות משפט לצד שכנגד ולקופת המדינה.

לאור כל האמור, בית הדין קובע:

- א. הערעור נדחה, והחלטות בית הדין האזורי על כנם הם עומדים.
- ב. בית הדין מחייב את המערער לשלם למשיבה הוצאות משפט בסך 7,000 ₪ שישולמו תוך 45 יום ממועד החלטה זו.
- ג. על אף שהיה ראוי בנסיבות התיק לחייב את המערער בתשלום הוצאות לקופת המדינה, לפני משורת הדין, ובהתחשב בגורמים נוספים, בית הדין נמנע מלחייב את המערער בתשלום זה.
- ד. בית הדין מורה לסגור את התיק.

הרב ציון לוז-אילוז

מצטרף למסקנות

הרב שלמה שפירא

מצטרף למסקנות

הרב אליעזר איגרא

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

נפסק כאמור לעיל.

פסק הדין מותר לפרסום לאחר השמטת פרטי הזיהוי של בעלי-הדין.

ניתן ביום כ"ב במרחשון התשע"ז (23/11/2016).

הרב אליעזר איגרא

הרב אליעזר איגרא

הרב אליעזר איגרא